

Nr 510.

Av herr **Huss**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till vissa ersättningar i anledning av paratyfus-epidemin år 1953.*

I förevarande proposition föreslås, att ersättning icke skall utgå till dem som varit sjuka i paratyfus.

Som anledning till detta förslag anför utredningsmannen, att det ej finnes särskild anledning att från det allmännas sida ingripa med ersättning åt dem. Såväl utredningsmannen som departementschefen uttalar, att situationen ej varit annorlunda för dem som drabbats av sjukdomen under årets epidemi än för dem som eljest insjuknat däri.

Dessa uttalanden bygga uppenbarligen på förbiseende av ett utomordentligt viktigt faktum. Paratyfus är en sjukdom som är upptagen i epidemilagen. På grund härav är den sjuke tillförsäkrad vård å epidemivårdanstalt och även skyldig att låta sig intagas å sådan på epidemidistriktets bekostnad (3 och 23 §§ epidemilagen). Dessa bestämmelser ha emellertid på grund av den stora omfattningen av årets epidemi blivit satta ur kraft i mycket betydande utsträckning. Enligt medicinalstyrelsens och veterinärstyrelsens redogörelse för epidemin blevo (sid. 45) av samtliga i redovisningen ingående 9 300 sjukdoms- och observationsfall endast 4 200 (45 %) intagna å sjukvårdsanstalt. Den i 3 § 1 mom. epidemilagen upptagna möjligheten av enskild vård ("nödig vård på enskild bekostnad") förutsätter givetvis framställning från den sjuke eller dennes anhöriga.

För de över 5 000 sjuka, som samhället trots härom i författning lämnad föreskrift icke kunnat bereda vård å anstalt, har situationen uppenbarligen varit en helt annan än den, som en paratyfussjuk under vanliga förhållanden har rätt att räkna med. Underhållet, som bort vara kostnadsfritt, ha de i hemmen vårdade sjuka eller deras familjer själva fått bestrida, och detsamma gäller i stort sett om sjukvården trots enstaka besök av läkare och sjuksköterskor. Medicinalstyrelsen framhåller (sid. 52), att det "varit möjligt att lösa bristen på sjukvårdsplatser och vårdpersonal med tillhjälp av tjänstvilliga anhöriga och grannar".

De sjukas och deras familjers bördor ha vidare blivit synnerligen ojämnt fördelade därigenom, att medan de sjuka i flertalet län vårdats å anstalt, ha de sjuka i Kronobergs, Västernorrlands, Stockholms och Göteborgs och Bohus län samt i Stockholms och Göteborgs stad (redogörelsen sid. 46) i betydande utsträckning vårdats hemma. I Kronobergs län ha sålunda endast 11 % vårdats å anstalt, medan alltså för icke mindre än

89 % av de sjuka i detta län kostnaden för vård och underhåll i huvudsak övervältrats från epidemidistriktet på de sjuka och deras familjer.

Det torde icke råda någon tvekan om att dessa i hemmen vårdade sjuka ha rätt till ersättning för vad det allmänna brustit i laglig skyldighet gentemot dem, medan sådan rätt icke torde föreligga, såsom utredningsmannen själv framhåller, i de fall, då ersättning föreslås utgå enligt propositionen.

Denna kategori av sjuka synes sålunda, i principiell överensstämmelse med länsstyrelsens i Västernorrlands län yrkande, böra medgivas rätt till ersättning efter samma grunder, som i propositionen föreslagits för bacillbärare. Ett ytterligare skäl för ett sådant medgivande är den omständigheten, att det torde vara helt uteslutet att för i hemmen vårdade sjuka bestämma den tidpunkt, då den sjuke efter genomgången sjukdom kommit att bli bacillbärare och därmed att få rätt till ersättning.

Kostnaden för här framlagt förslag torde kunna beräknas till högst 10 kr. per dag under 10 dagar för 5 000 sjuka, d. v. s. maximalt 500 000 kr., varav omkring hälften skulle tillfalla personer i Kronobergs län.

Med stöd av det anförda får jag hemställa,

att riksdagen måtte besluta sådan ändring av i propositionen upptagna ersättningsnormer, att ersättning skall utgå till i hemmet vårdad sjuk efter för bacillbärare föreslagna grunder.

Stockholm den 1 december 1953.

Ragnar Huss.

Nr 511.

Av herrar **Velander** och **Ahlberg**, *i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 1 § lagen den 6 juni 1952 (nr 375) med särskilda bestämmelser rörande riksbankens sedelutgivning.*

(Lika lydande med motion i Andra kammaren, nr 625.)

Stockholm den 1 december 1953.

Gustaf Velander.

Ernst Ahlberg.